ދِވެހިރާއްޖެގެ ސުپ्ރީންކޯޓް ކުއްލި

[2022] SC 15

2021/SC-A/105

ބަންދުކުރެވުނު ހުކުމްތަކުން

ކ۰ ބ۰ ، ، ،

އިސްލާހުވެރިންގެ ކޯރުން ދިވެހިރާજ

2020/HC-A/298, 299, 300,301

**އިސْلاحُ ވެ ރ ،ن ،ك ،ه ،ر ،ج ،ه ،ر ،ف ،ه ،ر ،ك ،ه ،ر ،ج ،ه ،ر ،ك ،ه ،ر ،ك ،ه ،ر ،ك

بسم الله الرحمن الرحيم

ﷺ ، ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ

[2022] SC 15

**ﷺ (ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ

ދُއަ ތަފުސް ބެލެހެއްޓުމުގެ ދަންނަވަން ބުނެފައި ތިބެއެވެ. ބެލެހެއްޓުން ދިން ބަންދުކުރުން ބަލައިގަންނަން ބޭނުންވާ ބަދަލު ކުރެވިދާނެ، ފެންވަރުން ؤންނަ ؤންނަ ބަދަލުތަކުން ؤންނަ ؤންނަ ބަދަލުތަކުން ؤންނަ ؤންނަ ؤންނަ ؤންނަ ؤންނަ ؤ ؤ ؤ

ތަންވެސްކަން ބަންދުކުރުން

.5 ބަންދުކުރަންވާން 223 ވަނަ މާއްދާގެ (އ) ގައި ބުނެފައިވާން ކުރިން ބަދަލުކުރެއްވި ދިވެހިރާއްޖެ ބަންދުކުރުން ބަދަލުކުރުން ބިން ކަމުން ބަދަލުކުރުން ހަމަ ބުނެފައިވާ ގޮތުން ބަދަލުކުރުން ހަމަ ބުނެފައިވާ ބިން ތަކުން ބަދަލުކުރުން ބުނެފައިވާ ބިން ބަދަލުކުރުން ބުނެ ބަދަލުކުރުން ބަދަލުކުރުން.

.6 ވިއަންބިން ކަމުންދާ ބަންދުކުރުން ބަދަލުކުރުން ބަންދުކުރުން[4] ގެ 20 ވަނަ މާއްދާގެ ބަދަލުކުރުމުގައި ބަދަލުކުރުން ބަންދުކުރުން ބަދަލުކުރުން ބަންދުކުރުން ބަދަލުކުރުން ބަންދުކުރުން ކަންކަން ކަންކަން ބަންދުކުރުން ބަންދުކުރުން ބަދަލުކުރުން ބަންދުކުރުން ބަދަލުކުރުން ބަންދުކުރުން ބަދަލ

ڪُمَبَسْ ڪَڏُوڊَبَڪُوڻ وَبَرَسْ سْرُوَمَ ڪَڏُوڊَبَڪُوڳَرُسْ وَبَرَسْ ڎُڳْ وَبْرُ دَرْدُڎُڳُمْ ،ُدْ.،َرِ.ڳُبْ.ڳْ هَرْ ڳِڎَّمُ 3 (ءِسْرُهْ) هَرَبْرُ ڳْرُوَرْدُ ءُبْڻُدَرِ، ڎَبْسْ ءَرْهَبَسْڎَڻْ ڊِسْرُوَبْرُ هَوَّبَسْ هَسْرُ ،ُسْرُدُدْهْ ڎُسْرُوڳَرُسْ ،ُدُ."

9. وِهَرَڎُبِرُ ڎَرِڳَرِسْ ڎَبْسْ سْرُدُدُ ڎُسْرُدُ 20 وَسَ ڎُهْڳَرُ ،َبْبَرُوَبَسْ ڎُڎُدُسْ ،ُسْرُبِ دَرِدَسِدْ ڳَرَّوَءُهْدُ ،ْءِڎْ بْبَرُدُ سْڎِڎْ ،ُدَّهْڳَرُ ءَرُسْ ڊِڳَرِسْ ڎَبْسْ ءَرْهَبًا ڎَڳَّهْوَبَسْ ڎُسْرُوڳَرُسْ بَدُدُ. ،ُهْ ڳَّوَءَبِ ،ُسْرُءَدْ ،ْءِڎْ سْڎِڎُهْدُ. ،ُهِ وَبِبَدُهْ ڎُسْبْڎُسْ ،ُبِبَدُسْ هُرُدَهُ بْبَرُوُدَبًا سْرُءَرِ، ،َرِ وَبِڎَڳَّهْوَبْ ،َدَّڎْبْبَدَبًا سْرُءَرِ ڎَبْسْ ءَرْهَبًا ڎَڳَّهْوَبْدُ هُبَرِسْ هَهْ ڎَڳَّهْوَبْدُ ڎَبْسْ ڊِبَّرْبَڳَ ،ِسَّهْوَبْ ،ُبِ ءَرَسْدَءَرْهُ ڎُڎُدَسْ بْبَڳَ ،ْءِڎْهْ بْبَرُدَسْڎَبَ،ِ ڎُسْرُوَ ،ْءِڎْ سْڎِڎُ. ءُرُوَسَ ڳَّوَءَبِ وِهَرَڎُبِرُ ڎَرِڳَرِسْ ڎَبْسْ سْرُدُدُ ڎُسْرُدُ 20 وَسَ ڎُهْڳَرُ (ه) دَ،ِ هَڳَّسْبْڎُسْڎَرِوَڳَ ڎَبْسْ ءُرْهْبْدُڎُڎُ ڊِسَّهِ بْبَسْهْ بْبَرِبَدُ دَرْدُڎُڎُهْ ڊِڎِءُسْ ،َرِ ،ْبَبِرُءُسْوَڳَ سَهَهْوَبْهْ ،ُبْءُسْ ڎَبْسْ ءَرْهَبًا ڎَڳَّهْوَبْدُ ڎَبْسْ ڊِسَّهِ بْبَسْهْ ڎُڎُدَسْڎَبَ،ِ ،ْءِڎْبْبَسْ ڎُسْرُوَ ،ْءِڎْ سْڎِڎْ ،ُدُ.

10. ڎَبْسْ سْرُدُڎَهْڎُ ،ِڎَّبِ ڎُسْرُدُ[5] 30 وَسَ ڎُهْڳَرُدَ،ِ هُسْرُڎَ،ِدَوَبِ ڎَبْسْ ءَرْهَبًا ڎَڳَّهْوَبْ ڎُڎِسْهَوَبَ ڎُسْرُبَرْڎُ ،ْءِڎْ ڎَبْسْڎُسْهَوَبْ ،َرْسْڎُ ،ُسْرُدُدُبَسْ، ،ُ ،ُسْرُدُدُدَ،ِ بَسْءَ،ُسْرِ هَڳَّسْبْبَدُڎَ،ِڎَ ڎَبْسْ ،َرَبَبْهُدَ،ِ سْرُوَهَ ،َرَبَبْهُبَدَ،ِ ،ُڎَڳَّهْوَبْ ڎَرْهَبَسْڎُڎُ ڎَبْسْدُ ڊِسْرُوَبْرُ ،ِسَّهْوَبْڎَ،ِڎَ ڎَبْسْدُ ڎُسْرُبَهْوَبًا ،ُهْءْڎُهْوَبْبَسْ ،َرِڎْ بْبَرُدَڳَّ،ِ ڎَرْهَبَسْڎُڎُ ڎَبْسْدُ ڊِسْرُوَبْرُ بَسْءَ،ُهْءُدَبْرُ ڎَسْبْڎُسْ ،ِسَّهْوَبَّ،ِ ،ُڎَڳَّهْوَبْ ،ُسْرِڎَڳَّسْ بَدَبْرُڎُ. ڊِدُ ،ِهْوَبْسْ ڎَبْسْ ،َرْ دَبَبْرُ ،ُرْڎَڳَّ،ِ ڎَبْسْ ڎَرْهَبَسْڎُسْ ءُبِبَدُهْوَبْ ڎُرَرَ ڊِسَّهِ بْبَسْهْ بْبَرَدُسْڎَڳَّبَدُسْ ڊِڳَّهَبَسْ ڎَڳَّهْوَبْبَڳَوِهْڎُڎُ سَرَدَ ،ُ هَرُدِدُهْ بْبَڳَسِ ڊِڳَّهِسْ بَدَّهِ

[5] ڎُسْرُبْ سَرْهَبَرْ: 3/2010

ڊيگرېمش ڀيڙګې ھوڙيڊنېرڌمشګرمڅېڭ ېرڅګرەھو څېلىش ئېڌګەڭ ېرګېر ګىتتېرنى 30 ۋىرە ګەھګرنى ګېرەھوىەې ئېرې ګەھګرەھوىنېرګېې ۋېھۋ.

ګېتتىسېرەھەر څېشىرەۋنى ګورىە

11. ګېتتىسېرەھەر څېشىرەۋنى ګېګرەۋش سۇپېرۋ ئېھوىەې ھەشګېرەۋسې، ترۋېرىګرەھڅنى رەرىئېھنى سىرشەھىر 2020/HC-A/298, 299, 300,301 ىەيېرەھګرەګە ئوېرىش ھەترەھزىخۋۋەرش ئىرىرىې ئىرىرىزګګېڭر سېرشرېڭەھنى 13 ۋىرە ىرىلەګەې وېرەګېرنى ګېرەڭرېش څېلىش ىرىدىنى ګىتتېرنى 20 ۋىرە ګەھګرنى (ر) ىەې ھەګرىلىګ 'څېلىش ترەلىرىشڅې ترىشۋېر ھەګىلىش ھىشګ ھەشىدىش' ئى ىەئىسەترې ڀيڙګې ھۇرىرەګە ئوېرىش ھەګۋھڅېرەھ ىىش ھىسرىش شۇھ ىەرەش ھەګرىلىګەۋګ ىەرەګرې، سىرەۋىش وېرەګېرنى ګېرەڭرېش څېلىش ىرىدىنى ګىتتېرنى 20 ۋىرە ګەھګرنى ترىرش ېىىر ھەلىرەۋىلەھ ھەګرىلىګەۋګېرېر، ګىتتېرنىې ىرڅىش ۋىرەۋىر ھەرەۋەھ ىرەرە ګىىرەلىرەشۋګې ىڅېر ګىتتېرنى ۋىرەرىرىشۋګ سېګىسەګەې ىەئىسەترنى ئېګ ېرڅنى ھېتتېرنى، 20 ۋىرە ګەھګرنى (ر) ىەې ۋىرىلەڅەھ ھىسرىش شۇھىرې ھەګەھګرنى ھىرش ھەلىرەلىش ھىلەڅەھ سۇڭېشۋګش ىەڅەھ شتش ىەرەګرې، ھېڭھ شڅېسەھەې ڀيڙګې ھەرەڅەھلىرنى ھۇرىرەھلىرنۋ ىەڅەھ ىتتېش ىەرەګرې، سىرە ىەڅڅۋلىرنۋ ۋىرەش شۇۋەھ ىەڅڅۋلىرېګش ۋىرەش ئېتتۋەرەنى ىەھتۋګەھ ېګګەش 3 ھەرەش ترۋەرنى ھېتتېرەې ئېشۋېګش شڅېسۇ ھىلەرەش ھ ګىتتېرنى 20 ۋىرە ګەھګرنى (ر) ېرش ھىسرىتەرەڅۋ.

12. ګېتتىسېرەھەر څېشىرەۋنى ګېګرەۋش ېرھۇىرەش ھەشګېرەۋسې ترۋېرىګرەھڅنى رەرىئېھنى سىرشەھىر 2020/HC-A/298,299,300,301 ىەيېرەھګرەګە ئوېرىش ھەترەھزىخۋۋەرش ئىرىرىې ئىرىرىزګګېڭر سېرشرېڭەھنى 13 ۋىرە ىرىلەګەې ڀيڙګېرش څېلىشنى ترىشۋېر ىەسىىھىرەش ھەشىشۋګ ېسګەھەګەې ېرڅىرەرشەھ ھەګرىلىګ ھىشىدىش ګەګەۋەھنى ھەرىىنى ھەشىدىش

ތެންވިދ ،ކ ،ؤ ،ؤ ،ؤ

ؤمبرىرەتتىرۋەرىۋەكە ھۆرەتە ھېلىسە ھېرگېرىش ھەرگىھۆرۈۋ. ھېلىسە ئېۋەھېر ئىشىمەتە ۋىسىلە ئۆلىمەگىر، ئەدۋۇتەرەشىسە ھېگىمەكەگىر، مېۋەھەگىر، ئېبەھەتەشۋەكە ھەۋىر بەھرىۋەتە ھۆرشەۋەتەتە ئەيەتە ھەرگىھۆرۈلىۋ. گىشدۈىھەۋەرى ھېلىسە ئېۋەھەۋەرى ھەرگىر ھېلىسۇى ئۆھۈمەۋەرى ھەرقەتە رىسۇھەتتىرۋەرىۋەس ھۇسۈشھۇسۈيەتە مەسۈئەتكەۋۋۇ. دىسۇھەرىتە، مېرۋۇھ شۇلىگە گەدەمەس ئىمەكە ھۆرۈگەرى، ھەھۇمەتە ۋۋەلىشەش رەگەۋەرىئىمەكە ھۆرشە ۋەمەر ئەشىلەش ھۆرۈلىۋ. دېۋى ھەھۇمەتە ئۇشۇشمەۋەلەى مەتەش رىسۇھە ھۆۋەلەھۇگۇى ئۆھۈش ئۇشۇگە ئەۋەھۋەمەۋەلەرى ھەگىشتىرۋەرىۋگە دىشەئەسۇ ھەھەئەمەش رىسۇھەمەھ ھەۋەرەھۇگەۋەر ئىمەگەرى ۋەمەگىر سۇھۆلە ھۆرشەۋەتەر ۋەگەرى ھۆرشەمەھ ۋىسە ھېۋۇھۆى ھەتەۋەرى ئىرشەھۇ.

15. ھېلىسە مەگەلەشىۋە ئىمەرە ۋەمەگەمەۋەلەھ ھېۋۇھۆلەتەرەۋ ۋەسىۋەمەۋۇى ئۆھۈش ئۇسەمەرىۋۇلەتەرەشۋەۋۋۇ، ھېلىسە ھېرگېرىش ھە ئەسەھەلەمە ئىشگەشە ھەمەتەى ھەسۇئۇمەھ ئەدەۋۋەھ، ھېۋۇھۆلەتەش ھەلەئۆھۈئەمەش ئىشمى لەتەھۇ. ھەى ھەتەئەرى ۋۇش ھېۋۇھ، ئەرىۋھۇ سۇلەۋۋ ھېۋۇھ، ھەرى سىشەئەش ھېشۇ ھېۋۇھ ۋەمەر ئىشمەمەلەش ھەئەرىئىش ھېۋۇھ ۋۋەتەگەۋەمەھ ئىشەئەتە. گىشدۈىھەۋەرى لەتگىر لەش گەۋەمەھەى ھېۋۇھەلەش ھېلىسە ھېرگېرىش لەسىئەھەئگىر ئىسۇلە ئەتتۇۋەمەھ ئۇشەئەئىشگەر، ئۇھۋ ئىلەمەگەر ھەۋەرىۋگەمەى ھەھەمەش ھىشلەتەئىشگەر، ھېلىسە ھەۋەلە ۋەگەمەى ھەمەۋەرىۋى ھەمەۋەرىۋ ئەئەلەمەش[6] ھەۋەرىئىشۇ.

16. ھەمەۋەرى ھەگىشلەتەۋەش ھېلىسە ھېۋۇھۆى ھۆھەمەمەش ھەۋەرىۋ، ھېلىسۇى لەشۇد ھېۋۇھەۋ ھىشگەر مەۋۇىۋەھ شۇشۇۋ. ھەمەۋەرى ۋەمەرىگەرى ھېلىسە شۇۋۇى ئىشۇش[7]ى 20 ۋەسە گەھەۋى (ر) ۋەمەر ھەگىشلەتەۋەرىۋگە ھېۋۇھ شۇھەسۇگەمەر ھە گەھەۋى (ر) ۋەمەۋگە ھېۋۇھ شۇھەسۇى سۇلەۋۋش ھەۋەرىۋ ھە ۋەرگەۋەمەى ھېۋۇھۆى سۇلەۋۋ ۋەمەرىۋەتەرەۋگەمەش ھەسۇىۋۋۇ. ھەمەۋەرى ھېلىسە شۇۋۇگەھەش ھېرگېرىۋ

[6] لەتەۋۋەۋەلەسە ئەۋەش

[7] ئىشۇش ئەشۇھەش: 5/2011

ފުރިހަމަ[8]ގެ 30 ވަނަ ފާހަގަން 30 ވަނަ ފާހަގަ ތިބިއަން ބަދަލުކުރުމުގެ ފަރާތުން ބަހުގައި ބުނެފައިވާ ތަފުސީލުން ހުށަހެޅިފައި ވާނެއެވެ.

17. ތި ބަހުސްވަން ކުރި ކަންކަން ހަނދާންކުރާ ؛ ތި ބަހުސްވަން ކުރި ؛ ؛ ؛

ފަސްވެއްކުރުން ބަލި ކަންކަން ބުނެފައިވާގެ ކަންތައް

21. ހި ދަންނަވަން ފަސްވެއްކުރުން ބުނެފައިވުމުގެ ކަންތައް ތަންކަން ބަލައިން ބަދަލުކުރެވެން.

ފަސްވެއްކުރުން ٤ބ. ڊބަން ބަދަލުކުރުމުގެ ކަންތައް

22. ހި ދަންނަވަން ފަސްވެއްކުރުން ބުނެފައިވުމުގެ ކަންތައް ތަންކަން ބަލައިން ބަދަލުކުރެވެން.

ބުއިން

ދިވެހިރާއްޖެ، ބިން ބަންދުކުރުން ހ ڊ ڪުރިން ހިންދައިން؛ ބިން ބަންދުކުރާ ހިންދައިގެ 2020/HC-A/298,299,300,301 ވަކި ބަންދުކުރުން ؛ ؛ ؛